

Jeugdbeleid en -reglement Schaakkring Moretus

A. BELEID

Voorstelling en doel

De jeugdwerking maakt deel uit van de clubwerking van Schaakkring Moretus Hoboken v.z.w.. De jeugdwerking heeft als hoofddoelen: de schaakkennis, de vaardigheden en het schaakplezier bij haar jeugdleden te verhogen. Ten einde dit doel te bereiken wordt gebruik gemaakt van het klassieke schaakonderricht, het aanbieden van gevarieerde spelvormen en een motiverende en gediversifieerde manier van lesgeven. Centraal staan daarbij de groeimogelijkheden, mogelijkheden en behoeften van ieder jeugdlid.

Voor het schaakonderricht vertaalt dit zich in:

1. Het aanleren van de **schaakregels**.
2. Het aanleren van **schaaktactieken en -strategieën**.
3. Het aanbieden van **schaakgerichte spelvormen** en denkoefeningen.
4. Het stimuleren en ondersteunen van **tornooideelnames**.
5. Het aanleren van competenties die **zelfstudie en analyse** mogelijk maken.

Door het aanbieden van gevarieerde **spelsituaties** willen we bij het kind het spelplezier en de nodige spelattitudes aanbrengen. Op die wijze willen we het kind intellectueel prikkelen en op termijn de vaardigheden geven die het mogelijk maken om te komen tot zelfreflectie en zelfrelativering. De spelvormen die gericht zijn op het groepsgebeuren bieden we aan om de onderlinge interactie tussen de kinderen aan te moedigen en zo te komen tot bevordering van hun sociale vaardigheden.

Bereik en draagkracht

Doelpubliek:

- a) **Leeftijd:** De jeugdwerking richt zich op jongeren van 7 t.e.m. 19 jaar. Uitzonderlijk en indien de ouders voor extra externe begeleiding zorgen (als dit nodig is) kunnen mits akkoord van de betrokken lesgevers kinderen worden toegelaten die:
 - om mentale of medische redenen bijzondere aandacht nodig hebben.
 - jonger dan 7 jaar zijn maar een bijzondere motivatie en maturiteit hebben.
- b) **Maturiteit:** Naast een ernstige motivatie, zijn ook een minimale aanwezigheid van ruimtelijk inzicht, analytisch denkvermogen en spelgerichte eigenschappen vereist. De kennis van de nodige cijfers, hoofd- en kleine letters is aangeraden i.v.m. de schaaknotatie.
- c) **Demografie:** We richten ons tot alle bevolkingslagen hierbij maken we geen onderscheid tussen levensbeschouwing of afkomst.

Praktische beperkingen:

- Buiten de proefflessen worden ouders enkel toegelaten tot het toegedeelte van het lokaal.
- Er kunnen maximum 25 kinderen worden toegelaten tot de lessen.

Ouders:

De betrokkenheid van de ouders kan voor de kinderen een extra stimulans en een steun zijn bij de schaaklessen en de schaakervaring. Deze betrokkenheid kan zich uiten door:

- Bord en schaakstukken in huis te halen en zich de schaakregels eigen te maken, bv. via hun kind.
- Interesse te tonen voor de vorderingen van het kind.
- Zich naar vermogen inzetten voor de jeugdwerking (vervoer toernooien, clubfeest, administratie)

Lesgevers: Per les zijn er minstens 2 ervaren schakers beschikbaar die vertrouwd zijn met het bespreken van schaakstellingen en -zetten. Er wordt gestreefd naar het aantrekken van:

- lesgevers met een niveau dat ruim boven dat van de aangeboden lesinhoud ligt.
- lesgevers die didactisch onderlegd zijn en hun pedagogische kwaliteiten trachten te verbeteren via cursussen en/of studiedagen.

Middelen en methode

Basismethodiek

Als basismethodiek voor de jeugdlessen wordt de stappenmethode gehanteerd zonder zich echter tot deze methode te beperken. De stappenmethode werd ontwikkeld door Rob Brunia en Cor van Wijgerden tussen 1985 en 1987 en bestaat momenteel uit zes stappen (niveaus). Elke stap, ondersteund door lesboekjes en oefenboekjes, brengt specifieke aspecten van het schaken in de aandacht waarbij het doorlopen van de stappen het niveau van de kinderen systematisch verhoogt. Als de kinderen een hoger niveau bereikt hebben worden er ook methodieken en werkvormen gehanteerd die niet binnen de stappenmethode worden behandeld. Dit wordt geëvalueerd op basis van de mogelijkheden van de kinderen en de lesgevers.

Didactisch materiaal

Als didactisch materiaal zijn er naast de oefenboekjes: demonstratieborden, schaakborden, spelvormen rond schaken en een digitaal schaakbord ter beschikking. We volgen en evalueren de markt van het schaakmateriaal, en bieden ondersteuning bij de keuze van educatieve schaaksoftware en schaakgerichte gezelschapsspellen.

Kritische succesfactoren

De jeugdwerking onderkent de volgende voorwaarden voor haar succes:

Voor de lesgevers:

- Respect voor het ontwikkelingsniveau en mogelijkheden van ieder jeugdlid.
- Respect in de benadering van de kinderen (woordkeuze aangepast aan leeftijd, schaakniveau en levenssituatie).
- Engagement in de individuele opvolging door gebruik te maken van KIND-VOLG-KAARTEN die gebruikt worden als informatiebron voor remediëring.
- Engagement in het stimuleren van sociaal wenselijk gedrag.

Voor de kinderen:

- **Mentale maturiteit:** Het schaken ontwikkelt een aantal mentale processen, maar het succes hangt af van een minimaal aanwezig basisniveau.
- **Sociale maturiteit:** Om een lessituatie werkbaar te houden zijn er sociaal- emotionele vaardigheden gewenst van een minimaal niveau.
- **Motivatie:** Vooral de eigen motivatie van het kind om zich te verbeteren is bepalend voor het succes van de wederzijds geleverde inspanningen. Tijdens de lessen en spelelementen wordt de nadruk gelegd op intrinsieke motivatie. Het doorlopen van een lescyclus is geslaagd als het kind – ongeacht het bereikte niveau – zich goed voelt bij het spelen van een schaakpartij en dit graag doet.

Hoewel deze factoren niet makkelijk te meten zijn zullen de jeugdbegeleiders zich hier een beeld van proberen te vormen, wat nodig is voor de opvolging en het succes van de werking als geheel.

Belangrijke **tegenindicaties** zijn:

- Lage betrokkenheid en/of schaakmotivatie door het kind
- Geen algemeen welbevinden.
- Zeer kleine vorderingen en/of veel afwezigheden
- Veeleer interesse in het sociale gebeuren of andere randverschijnselen binnen het schaakgebeuren.

Als deze indicaties zich blijvend manifesteren vermoeden we dat het kind andere ontwikkelingsbehoeften heeft. Wij zullen hem of haar dan ook adviseren om andere (mentale) activiteiten, als aanvulling of als vervanging van de schaaklessen, uit te proberen zoals een sportactiviteit of deelname aan een andere jeugdbeweging.

Valkuilen

Bij het niet erkennen van deze indicaties dreigen er voor de jeugdwerking volgende valkuilen:

- ze vormt een rem op de expressiebehoefte van het kind.
- ze wordt het instrument van ouderlijke ambities die niet verenigbaar zijn met de aard of de maturiteit van het kind.
- ze helpt mee de schaakmotivatie van het kind te verminderen in plaats van te versterken.

Deze valkuilen zouden ons in strijd brengen met de clubstatuten van de v.z.w. maar ook met de "Panathlon verklaring over ethiek in de jeugdsport" die we ondertekenden. Om dit te vermijden zouden de lesgevers een onevenredige energie moeten opbrengen, met een waterval aan gevolgen: uitputting van motivatie, vermindering van kwaliteit en uitstroom van gemotiveerde jeugdleden en lesgevers.

Voorzorgsmaatregelen

De jeugdwerking kan dus aan sommige leden vragen een andere activiteit op te nemen. Volgens overeenkomst en in overleg met de ouders of voogden zal de club het lesgeld van de niet begonnen jaarhelft gedeeltelijk terugstorten, dan wel verder motiverende ondersteuning bieden door uitlening van materiaal of voortgezette communicaties.

B. JEUGDREGLEMENT 2018-2019

Situering

- De **jeugdlessen** gaan door van september tot juni, op zondag van 10 tot 12 u volgens een vastgestelde jeugdkalender, gemiddeld 1 maal per 2 weken. Deze kalender wordt opgemaakt in augustus en via website en e-mail verspreid **door de jeugdleider**.
- Jaarlijks worden er in Vlaanderen **±11 Jeugd criteriumtoernooien** georganiseerd. Meestal in het weekend, agendaconflicten worden zoveel mogelijk vermeden.

Bij deelnames aan externe evenementen voorziet de **jeugdwerking in de mate van het mogelijke** in begeleiding en coaching.

Formules

Binnen het ledenbestand zijn er verschillende sterkteniveaus. Om aan de verschillende noden tegemoet te komen kennen de schaaklessen volgende formules:

1. Schaakles voor beginners (stappen 1 en 2)
 - o Speciale aandacht aan de beginners.
 - o Niet voor leden van een hogere stap (**vanaf stap 3**), behalve voor wie er een 'Helper' rol wil (leren) opnemen.
2. Schaakles voor hogere stappen (stappen 3, 4, 5 en 6)

Toelating en startmoment

Nieuwe belangstellenden kunnen van 2 gratis proeflessen gebruik maken tijdens de maand van het startmoment. Er zijn twee maanden waarin men kan starten, dit zijn september en januari.

Van nieuwe leden verwachten we :

- Een oprechte interesse voor het schaken en de motivatie om zich erin te bekwalmen.
- Vaardigheden zoals ruimtelijk inzicht, analytisch vermogen, gevoel voor waarde en tijd.
 - o Meestal al aanwezig door deelnames aan knutsel- of tactische sportactiviteiten, gezelschapsspelen, jeugdbeweging, enz.
- Spelgerichte basisattitudes zoals het omgaan met winst en verlies, met verschillen in ervaring van de tegenstander, met verschillen in temperament, met cultuurverschillen, enz.
 - o Competitieve activiteiten op een ander vlak zijn hiervoor een indicatie.

Lidgeld

Voor jeugdleden **die les volgen** zijn er 2 tarieven:

Het lesgeld van **65 €** per schooljaar, dit geeft recht op:

- Lidmaatschap als “Sympathiserend lid” (=toege treden lid, zie statuten van SK Moretus Hoboken v.z.w.)
- Ongeveer 20 schaaklessen, 1 lesboekje (extra boekjes te koop aan kostprijs), afsluitend clubfeest.
- Eén gratis drankje per les.
- Toegang tot informele jeugd- en volwassenentoernooien.

Het volledige **lidgeld** van 105 € (**40 € extra**) biedt de volgende **bijkomende** voordelen:

- Lidmaatschap als “Werkend lid” (zie statuten van SK Moretus Hoboken v.z.w.)
- Stemrecht op de Algemene Vergadering van de v.z.w. (bij minderjarigen de ouders of de voogd)
- Aansluiting bij de Koninklijke Belgische Schaakbond (KBSB)
- Toegang tot het ELO puntensysteem voor de bepaling van de speelsterkte.
- Toegang tot **alle** interne en externe schaakactiviteiten, inclusief officiële kampioenschappen.
- **Gedeeltelijke terugbetaling** van inschrijvingen voor Vlaamse jeugd criteriumtoernooien, beperkt tot 6 € per toernooi .
- **Pro rata terugbetaling** van deelnames aan andere officiële toernooien en (jeugd)kampioenschappen, hiervoor wordt jaarlijks een budget voor voorzien. Zie terugbetalingsreglement voor details: http://moretus.be/reglementen/03_TerugbetalingsReglement.pdf.

Voor jeugdleden die geen les volgen bedraagt het lidgeld 40 euro:

Voor hen geldt enkel de pro rata mogelijkheid tot terugbetaling van inschrijvingsgelden. Hierop is geen korting mogelijk vermits het grootste deel overgedragen wordt aan Schaakliga Antwerpen voor aansluiting bij de Koninklijke Belgische Schaakbond, de Vlaamse schaakfederatie en de Schaakliga Antwerpen zelf.

Kortingen

In uitzonderlijke gevallen of bij laattijdige aansluiting (vb. pas in december) kan de jeugdlerder een korting toestaan op het lesgeld maar nooit op het aansluitingsgeld als werkend lid (€ 40).

Lesverloop

Los van de formule verlopen de lessen als volgt:

Lesgevers

- De geplande activiteit is op voorhand duidelijk voor alle lesgevers
- Verhinderde lesgevers melden dit ruim op voorhand.
- Checklijst voor de lesdag zelf:
 - Iedereen verzekert zich van de aanwezigheid van het lesmateriaal
 - M ateriaal staat klaar.
 - Een plan voor de tafelschikking (ingeval IC of lokaal toernooi) ligt klaar
 - Reglementen (Club-, jeugd-,Fide-) en inschrijvingsformulieren zijn aanwezig
 - Aangepaste lesgeverstaak voor wie de toog verzekert
- Aanwezigheid van **9u45** tot 12u15 is gewenst.

Jeugdleden

- **Afwezigheid:** De begeleiding is individueel georganiseerd, daarom melden verhinderde leden zich een dag op voorhand als afwezig.
- **Aankomst:**
 - Aankomst **uiterlijk** 9u55
 - Ouders melden een eventuele beperkte deelname, evt. ook wie het kind afhaalt
 - De kinderen helpen mee met het opzetten van het schaakmateriaal.
- **Vertrek:**
 - Hulp bij het opruimen en/of opstellen voor de volgende activiteit (Interclubs)
 - Een vroeger vertrek in geval van andere engagementen wordt tijdig gemeld.